

Ditt valg 2019

Omstilling, vekst og utvikling.

Ringerike Høyres program 2019-2023

Innledning

I valgår er det enkelt for politiske partier å love gull og grønne skoger. Det gjør ikke vi. Vi vil selvsagt prioritere barnehager, barnevern, skoler, eldreomsorg osv., men er ærlige på at rammene er stramme. Vi mener at det er riktig å bruke ressurser for å tilrettelegge for omstilling, vekst og utvikling for at Ringerike skal bli et enda bedre sted å leve enn i dag. Verdier må skapes før bærekraftig velferd og vekst kan loves og leveres.

Ringerike Høyre har siden valget i 2007 samarbeidet med AP, Venstre og KrF. Først for å komme ut av ROBEK, som vi forlot i 2015, og senere for å sikre en bærekraftig økonomi. Vi har kommet godt i gang, men økonomien er fremdeles en utfordring.

For å bevare, utvikle og forbedre kommunens tjenester er det altså helt nødvendig å øke inntektene, i hvert fall til landsgjennomsnittet. Vi har begynt å legge til rette for vekst ved å ha full barnehagedekning, det bygges nye skoler, og det er investert mye i vann og avløp. Videre har vi opprettet en egen strategiavdeling i kommunen, først og fremst for å bli mer konkurransedyktige for etablering av verdiskapende arbeidsplasser.

Dette er hovedgrunnen til at Ringerike Høyre setter omstilling, vekst og utvikling for kommunen, som den viktigste saken vi som folkevalgte skal jobbe med i årene som kommer. I alt for mange år har Ringerike kommunes inntekter ligget under landsgjennomsnittet, i 2018 på ca 85 %. Dette kompenseres noe av overføringer fra Staten slik at inntekten blir 95 % av landsgjennomsnittet. Hadde inntektene ligget på landsgjennomsnittet hadde kommunen hatt ca. 150 millioner kroner mer i året til disposisjon.

Samtidig vet vi at de økonomiske rammene i Norge vil bli strammere i årene som kommer. Vi blir flere eldre, bidraget fra olje- og gasssektoren blir mindre og avkastningen fra oljefondet blir sannsynligvis lavere. Dette vil ha betydning for kommunene, også Ringerike. I fremtiden vil det økonomiske bidraget fra staten bli lavere.

Alle er enige om at kommunen skal levere gode tjenester til sine innbyggere. Vi skal ha barnehageplasser til alle som vil ha det, skolene skal levere gode resultater, og vi skal ha helse- og omsorgstjenester som tilbyr verdig og trygg omsorg til alle som trenger det.

Ringerike Høyres målsettinger

En innbyggerorientert kommune med trygg styring

Ringerike kommune skal oppleves som effektiv, åpen og serviceinnstilt, og at det er en kommune det er lett å henvende seg til. Den skal tilpasse seg den enkeltes behov, og gi innbyggere og næringsliv tjenester med høyt servicenivå. Økt digitalisering av tjenestetilbudet er et avgjørende element for å oppfylle denne ambisjonen, da det gjør at ressurser kan flyttes fra administrasjon til tjenesteproduksjon. Ringerike Høyre vil:

- Drive en nøktern og forutsigbar økonomistyring som holder kontroll på kostnader og gjeld.
- Holde kommunens beskatning av husholdninger og arbeidsplasser, som eiendomsskatt og andre kommunale avgifter, på et lavest mulig og forutsigbart nivå.
- Bruke innovative offentlige anskaffelser for å velge de smarte løsningene for kommunen og styrke konkurranseevnen for lokalt næringsliv.
- Stimulere til effektiv drift slik at mer ressurser kan brukes til å styrke kvaliteten på tjenestene.
- Gjennomgå interne regler og rutiner i samarbeid med kommunens ansatte for å fange unødvendige «tidstyver».
- Vil at kommunen kommuniserer med innbyggerne på en enkel og tilgjengelig måte, og unngår misforståelser og merarbeid.
- Programfeste en aktiv holdning mot diskriminering fra samarbeidspartnere, og revurdering av avtale med eller støtte til samarbeidspartnere som ikke følger opp dette.
- At saksbehandling som ikke krever betydelig skjønnsutøvelse skal automatiseres i størst mulig grad
- Innføre flere helelektroniske tjenester hvor innbyggerne får løst sine henvendelser der og da
- Innføre nye digitale løsninger som kan styrke innbyggernes medvirknings-mulighet
- Trygge kommunens arbeidsplasser gjennom å prioritere kunnskap og konkurransekraft.
- Lage planer for kompetanseutvikling for kommunens ansatte og kartlegge hvordan kompetansepolitikken virker i offentlig sektor.
- Jobbe for at Ringerike kommune skal være en «ja-kommune» ved så langt som mulig å stille næringsareal til disposisjon for private aktører.
- Etablere «Raskt tilbake» program for unge uføre.
- Sørgje for at kommunen oppleves positiv og løsningsorientert i alle møter med næringslivet.
- Sette klare mål for lærlingplasser ved at bedrifter som leverer anbud til kommunen må ta inn lærlinger.
- Ringerike kommunes egen virksomhet skal ha som mål å ha 2 lærlinger pr. 1000 innbygger.

Næringsliv

Ringerike er rikt på ressurser. Det er vår oppgave å tilrettelegge for verdiskapning av og for innbyggere og eiere av virksomheter. Ringerike Høyre vil:

- Bidra til at utbyggere og etablerere har tilgang på attraktive næringsarealer gjennom aktiv og effektiv arealforvaltning.
- Samarbeide nært med det lokale næringsliv, og arbeide for stabile lokale rammebetingelser og tilrettelegge for forutsigbarhet i plan- og byggesaker.
- Jobbe for utvikling av klynger i aktuelle næringer og bransjer
- Søke partnerskap for utvikling av næring innenfor miljøfeltet.

- Bidra til at landbruksnæringen i Ringerike opprettholdes for å sikre matproduksjon og god utnyttelse av lokalproduisert mat
- Bidra til Ringerike kommune er attraktivt for stabil etablering av skogsindustri
- Bidra til vekst i reiselivsnæringen gjennom samarbeid i regionen
- Bidra til god kommunikasjon mellom kommune og næringsliv, og fokus på innovasjonsarbeid og gründerskap.
- Bidra til å utvikle campus og studiestedet Hønefoss for Universitetet Sør-Øst-Norge
- Økt fokus på arbeidsliv, inkludert studenter med trainee-ansettelser og lærlinger.

Helse

Trygghet og omsorg er bærebjelken i Høyres helsepolitikk. Alle skal oppleve trygghet, verdighet og glede i hverdagen. Den enkelte innbyggers behov skal være i sentrum og fagmiljøene skal samarbeide og samordne tilbudene rundt mottaker av tjenestene. Kommunens innsats skal være basert på prinsippet om brukerstyrt omsorg gjennom hele livsløpet, og være tuftet på respekt for enkeltindividet. «Bestemor får velge» kan være et dekkende slagord for det helsetilbudet Høyre ønsker å gi kommunens innbyggere. Med tidlig innsats og hverdagsrehabilitering kan man være selvhjulpen lenger og trygghetsteknologi kan øke friheten.

Ringerike Høyre vil:

- Prioritere helsefremmende og forebyggende løsninger.
- Styrke rehabiliteringstilbudet.
- Være en pådriver for velferds- og trygghetsteknologi for å øke tjenestemottakerens sikkerhet og selvstendighet.
- Godta private aktører som tilbydere av helse- og omsorgstjenester.
- Legge til rette for flere lærlinger innen helsearbeiderfaget, videreutdanning for ansatte og motivere til «Fagbrev i jobb» i omsorgssektoren.
- Styrke støtten til pårørende i omsorgsrollen.
- Legge til rette for fritt brukervalg i hjemmetjeneste og hjemmesykepleie
- Legge til rette for fleksible turnuser og et godt arbeidsmiljø
- Legge til rette for frivillig innsats.
- Legge til rette for, og følge opp, koordinering og samhandling innenfor tjenestene.
- Arbeide for å sikre Ringerike sykehus gode områdefunksjoner.
- Styrke skolehelsetjenesten og helsesykepleiertjenesten med flere årsverk for å forbedre forebyggingsarbeidet blant barn og unge, og tilrettelegge for økt tilgang til elevtjenester på digitale flater, som for eksempel digital skolehelsetjeneste og skolepsykolog.
- Innrette rekruttering og kompetanseheving med sikte på å møte brukernes behov i et flerkulturelt Ringerike.
- Sikre god og oppdatert kompetanse innen LHBTIQ-relaterte temaer og utfordringer gjennom tilbud om kurs for ansatte i barnehage, grunnskole, skolehelsetjenesten, og andre førstelinjetjenester som møter unge.

Eldreomsorg

Ringerike Høyre vil møte et økende antall eldre med et godt omsorgstilbud tilpasset alle behov og funksjonsnivå. Vi vil bygge flere omsorgsboliger og sykehjemsplasser og videreutvikle en god hjemmehjelpstjeneste.

Ringerike Høyre vil:

- Tilrettelegge tjenestene slik at innbyggerne kan bo trygt lengst mulig i eget hjem
- Sørge for tilstrekkelig antall plasser til eldre i sykehjem og i boliger med heldøgnsomsorg.
- Fortsette arbeidet med å bygge et fremtidsrettet omsorgs og sykehjems tilbud
- Utvikle et demensvennlig samfunn som forlenger deltagelse i dagliglivet.
- At personer i livets slutfase skal sikres en trygg og verdig avslutning.

Rusomsorg og psykisk helse

Innbyggere med nedsatt psykisk helse og/eller rusproblemer skal bli møtt med den samme kvaliteten i tilbudet som innbyggere med somatiske lidelser. Vi vil sikre at psykisk syke og innbyggere med rusproblemer skal få et fullgodt helsetilbud og god støtte for å leve fullverdige liv.

Ringerike Høyre vil:

- Gi et godt og helhetlig tilbud til psykisk syke gjennom et forpliktende samarbeid mellom kommunen og spesialisthelsetjenesten.
- Tilby lett tilgjengelige og samordnede lavterskeltilbud for aktivitet, arbeidstrening og arbeid.
- Ha en god rusomsorg med rehabilitering, bolig og helsetjenester.
- Støtte opp om Fontenehuset, Stjernegruppen og andre i deres arbeid for de som sliter i kommunen.

Omsorg for personer med ulike funksjonsnedsettelse

Psykisk utviklingshemming skal ikke være noe hinder for utfoldelse og deltagelse. Innbyggere med ulike psykisk utviklingshemminger skal bli møtt av en kommune som legger til rette for gode avlastningstilbud, deltagelse i samfunnet og et botilbud tilpasset den enkeltes behov.

Ringerike Høyre vil:

- Arbeide for Universell Utforming på alle arenaer.
- Videreføre og styrke ergoterapitjenesten.
- At psykisk utviklingshemmede skal sikres et godt botilbud.
- Gi et godt arbeids-, aktivitets- og fritidstilbudet.
- Sikre støttekontakter og et godt avlastningstilbud
- Utvikle og legge til rette for en helhetlig pårørendepolitikk.
- Videreføre og utvikle tilbudet om Brukerstyrt Personlig Assistanse.

Skole og oppvekst

Kunnskap gir selvstendighet for den enkelte og velferd for samfunnet. Ringerike Høyre mener at barnehage og skole er svært viktige arenaer for å bekjempe sosial ulikhet og utenforskap. Kunnskap er en forutsetning for å avskaffe fattigdom, og det er en investering i utvikling og stabilitet for fremtiden.

Ringerike Høyre vil:

- fremme en mobbefri skole der elever og lærere møtes med respekt, åpenhet og toleranse for å sikre et godt læringsmiljø.
- Sikre god kvalitet og gode resultater i Ringeriksskolen.
- Fortsatt å gi rektorene et klart ansvar for å sette resultatmål og å måle resultatene opp mot satte mål.
- Arbeide for at Ringeriksskolen tiltrekker seg de beste lærerne gjennom å sørge for midler til videreutdanning og kompetanseheving for ledere og lærere.

- Vektlegge basisfagene norsk, matematikk og engelsk.
- Sørge for at bygdas skolebygg holder høy kvalitet for å sikre godt fysisk læremiljø.
- Sikre foreldrenes innflytelse i skolen bl.a. gjennom dialogmøtene mellom hjem, skole og kommune.
- Sørge for at elevene i grunnskolen fortsatt har mulighet til å påvirke sin egen skolesituasjon gjennom elevråd og samarbeidsutvalg.
- Videreutvikle Ungdommens kommunestyre.
- Sørge for at skolene har et velfungerende pedagogisk-psykologisk tjenestetilbud (PPT).
- Fortsatt styrke rådgivningstjenesten for en god overgang til videregående skole.
- Utarbeide rekrutteringsstrategier for å få flere yrkesgrupper og flere menn inn i barnehagen og/eller skolen.
- Ha som mål at alle lærere skal ha fordyping i fagene de underviser i.
- Tilby etter- og videreutdanning for ansatte i barnehage og skole for å øke kompetansen.
- Satse mer på tidlig innsats fra 1. til 4. klasse og prioritere at alle elever skal lære seg å lese, skrive og regne.
- Ta initiativ til gode opplegg for seksualundervisning, opplæring i digital dømmekraft og sosiale medier.
- Kartlegge læringsresultatene gjennom hele skoleløpet og sikre full åpenhet om resultater på skolenivå.
- Ha et tydelig ordensreglement og gi læreren mulighet til å håndheve det.
- Gjennomføre lokale forsøk med mobilforbud i skolen.
- Jobbe for å få flere yrkesgrupper inn i skolen og SFO for å bygge lag rundt eleven.
- Ha god informasjonsflyt om elevene ved alle overganger til ny skole i løpet av utdanningsløpet.
- Intensivere bruken av digitale verktøy i undervisningen for å styrke individuell opplæring og øke læringsutbyttet.
- Fortsette å gi tilpassede lekser, men innrette leksehjelpen til de klassetrinnene der behovet er størst og starte en pilot hvor digitale hjelpemidler i større grad tas i bruk i leksehjelpen.
- Iverksette tiltak slik at ansatte i skoler og barnehager gis tilstrekkelig kunnskap til å fange opp signaler på psykiske vansker og vold og overgrep mot barn.
- Gi alle elever i grunnskolen god tilgang til besøk hos helsesykepleier.
- Utarbeide en helhetlig strategi for en bedre svømmeopplæring.
- Satse på talentene ved å gi elever som trenger ekstra utfordringer muligheten til å utvikle sitt fulle potensial.
- Ha som mål at alle rektorer i kommunen skal gjennomføre rektorutdanning og deretter videreutdanning om forebygging og håndtering av mobbing og andre krenkelser.
- Følge opp regjeringens arbeid med nulltoleranse mot mobbing
- Innføre utviklingsavtaler med tydelige målsetninger for kommunens rektorer.
- Tilby forberedende kurs eller mulighet til å ta fag opp igjen før videregående opplæring starter til elever som mangler grunnlag for karakter, eller får karakteren 1 i fag ved utgangen av ungdomsskolen
- Utvikle sommerskole eller alternativt undervisningstilbud etter temaer som alle elever etter ønske kan delta på.
- Støtter kreativ virksomhet som „Ungt Entreprenørskap“ i skolen.

Ringeriksbarnehagen – kapasitet med kvalitet

I våre barnehager skal barna oppleve trivsel, lek, læring og mestring. En god barnehage er trygg, gir

stort rom for lek og moro, og stimulerer til sosiale ferdigheter. For Ringerike Høyre er det ingen motsetning mellom lek og læring, den frie leken er viktig for små barn.

Ringerike Høyre vil:

- Arbeide for kontinuerlig barnehageopptak
- Fokuserer på kvaliteten i barnehagene
- Fortsette arbeidet med etter- og videreutdanning av ansatte i barnehagene
- Være åpne for fleksible åpningstider i barnehagene
- Legge til rette for frivillige innsats i barnehagen, for eksempel besteforeldrehjelp
- I våre barnehager skal barna oppleve trivsel, lek, læring og mestring.
- Styrke norskopplæringen i flerspråklige barnehager
- Være åpne om kvaliteten i de ulike barnehagene via eksempelvis foreldreundersøkelse og gjøre denne informasjonen tilgjengelig.
- Legge til rette for at fremtidige barnehageutbygginger i kommunen også kan gjennomføres av private og ideelle aktører.
- Lage lokale strategier for å gi foreldre valgfrihet og mangfold i det lokale barnehagetilbudet, og jobbe for opprettelse av Montessoribarnehage i kommunen.

Skolefritidsordningen (SFO) – trivsel og utvikling

SFO skal være et godt og frivillig aktivitetsbasert tilbud fra 1. til 4. klasse utenom skoletid, basert på et tett samarbeid mellom foreldrene, frivillige organisasjoner og skolen.

Ringerike Høyre vil:

- At SFO gjennom lek og læring, gir barna omsorg, trivsel og trygghet i et stimulerende og lærerikt fritidstilbud
- Bidra til å skape et sosialt og inkluderende miljø og motvirke mobbing
- Styrke lærings- og trivselsskapende arbeid gjennom samarbeid med frivillige organisasjoner
- Arbeide aktivt med tilbydere av SFO for å sikre variasjon i arenaer og tilbud.

Barnevern - trygghet for våre mest sårbare

Et barnevern som hjelper i vanskelige situasjoner er nødvendig for å sikre barn en trygg oppvekst. Barnets behov for omsorg og trygghet skal prioriteres.

Ringerike Høyre vil:

- Arbeide for å ha tilstrekkelig antall beredskapshjem/fosterhjems plasser i kommunen
- Arbeide for å rekruttere og beholde erfarne medarbeidere i barneverntjenesten
- Videreføre samarbeidet mellom helsevesen, barnevern, barnehage, skole og politi for å sikre tidlig innsats
- At barn i barnevernets omsorg skal ha en fast, valgfri kontaktperson å forholde seg til
- Arbeide for å sikre god kompetanse i skolen/barnehagen for gode mestringsarenaer for barn og unge i en utfordrende situasjon.
- Sikre barn underlagt barnevernets omsorg et godt fritidstilbud, og aktuelle tiltak for å motvirke effekter av barnefattigdom.

Frivillighet

Frivilligheten står bak de fleste av de aktiviteter innbyggerne fyller sin fritid med, og er en bærebjelke i et godt lokalsamfunn ved at det skapes engasjement, tilhørighet og integrering. Den frivillige

innsatsen fortjener derfor anerkjennelse og gode rammevilkår for den aktiviteten som utøves. Pengestøtte er viktig, men må avpasses det faktum at Ringerike kommune fortsatt er i en krevende situasjon med økonomiske utfordringer.

Ringerike Høyre vil:

- Samarbeide mer med frivillige sektorer som bidrar til et mer bærekraftig samfunn
- Gi frivillige organisasjoner økt støtte for å gi opplæring i grunnleggende ferdigheter, som lesing, skriving, regning, norsk for fremmedspråklige osv.
- Tilrettelegge for at frivillige aktører skal kunne få ta i bruk arenaer som eies av kommunen.
- Forenkle kontakten med kommunen ved å innføre «én dør inn» for frivillige organisasjoner.
- Opprettholde og prioritere støtten til kulturarbeidet i kommunen, herunder Ringerike kultursenter
- Videreføre musikk- og kulturskoletilbudet, og benytte dette som en aktiv integreringsarena.
- Utarbeide plandokument som angir en tydelig og langsiktig prioritering for bygging, drift og vedlikehold av idrettsanlegg.
- At fremtidige idrettsanlegg realiseres i et privat/offentlig samarbeid, og i et eierskap som sikrer gunstigst mulig finansiering og rammevilkår.
- At det ved direkte økonomisk støtte til kultur- og idrett, skal aktiviteter som tilrettelegger for deltagelse for funksjonshemmede prioriteres. Det samme gjelder aktiviteter som bidrar til god integrering.
- Tilrettelegge for arenaer hvor ungdom kan møtes til uorganiserte fritidsaktiviteter både innen- og utendørs.

Integrering

Integrering er en toveisprosess hvor myndighetene skal sikre gode muligheter og den enkelte innvandrere må stille opp med egeninnsats. Ringerike Høyre vil:

- Forbedre introduksjonsprogrammet med tydelige forventninger til gode resultater og mer arbeidsrettede tiltak.
- Kombinere arbeidspraksis med språkopplæring.
- Tilby raskere progresjon i introduksjonsordningen for de som har potensiale til det.
- Åpne for at deler av introduksjonsprogrammet kan gjøres om til ordinært arbeid eller utdanning.
- Jobbe for å rekruttere flere minoritetsspråklige barn til barnehagene.

Grønt skifte

Klima og miljø-utfordringene krever internasjonal, nasjonal og lokal innsats. Bedre ressursnyttelse kan gi store gevinster for miljøet, økonomien og samfunnet. Ringerike Høyre vil:

- Ha en lokal klimastrategi (klima- og energiplan) med konkrete forslag til utslippskutt i kommunen.
- Prioritere tiltak med størst mulig reduksjon i klimagassutslipp per brukte krone, både på kort og lang sikt.
- Stille krav til redusert matsvinn i kommunale tjenester, i tråd med målet om å redusere matsvinn med 50 prosent innen 2025.
- Legge til rette for sykkelparkeringer ved alle offentlige virksomheter.
- Prioritere utslippsfrie biler i parkeringspolitikken.
- Sikre at nye offentlige bygg holder nær nullenerginivå
- Bruke mest mulig tre i offentlige nybyggingsprosjekt.

- Stille krav om energimerking i tråd med dagens krav i alle nye offentlige leiekontrakter, med en opptrappingsplan fra 2022 frem til 2025.
- Innføre lav- eller nullutslippsstandard ved kjøp av alle nye tjenestebiler, med mindre teknologien ikke er egnet for formålet.
- Sørge for at det blir etablert flere ladestasjoner for elbiler.
- At kommunene kartlegger omfanget av det lokale klimatilpasningsbehovet.
- Stimulere til utbygging av miljøvennlige hus ved bygging av nye boligområder.
- Vurdere potensialet for å ta i bruk varmepumpeteknologi og miljøvennlige energikilder basert på metangass fra kloakkanlegg, fyllinger, matavfall og landbruk der det ligger til rette for effektiv utnyttelse.
- Sikre at bolig- og næringsutvikling i kommunene i størst mulig grad skjer i tilknytning til kollektivknutepunkt og kollektivårer.
- Stille miljøkrav i alle kommunens anbud og innkjøp.
- Stille krav om at offentlige innkjøp tar hensyn til miljøutslipp.
- Tilrettelegge slik at byenes grønne og blå lunger er tilgjengelige for alle.

Forebygging

Høyre ønsker å føre en forebyggende helsepolitikk som skal bidra til et bedre samfunn for hver enkelt. Vi vil også legge til rette for forebyggende tiltak som kan bidra til bedre folkehelse i samfunnet.

Ringerike Høyre vil:

- Gjøre det lettere for folk å kunne ta sunne og gode helse- og livsstilvalg i hverdagen
- Tilrettelegge arbeids- og aktivitetstilbud som fremmer egenaktivitet og egenmestring
- Satse på skade- og ulykkesforebyggende arbeid
- Ha mer fysisk aktivitet inn i skolen som kan bidra til en sunn livsstil
- Vektlegge aktiv og målrettet bruk av rehabilitering
- Styrke oppmerksomheten om psykisk helse og forebygge ensomhet blant eldre
- Fremme nærhet til arbeidslivet gjennom samhandling gjennom offentlige og private aktører.

Kultur

Ringerike har et rikt og mangfoldig kulturtilbud, og et flerkulturelt samfunn. Kunst- og kulturopplevelser er viktige for alle aldersgrupper, og gir identitet og tilhørighet.

Ringerike Høyre vil:

- Opprettholde og prioritere støtten til kulturarbeidet i kommunen, herunder Ringerike kultursenter
- Støtte kulturaktiviteter i lokalmiljøene
- Videreutvikle bibliotek tjenestene
- Videreføre musikk- og kulturskoletilbudet, også utenfor Hønefoss
- Videreføre korps i skolen for å rekruttere til korpsmiljøene.
- Benytte kulturskolene som en aktiv inkluderings- og integreringsarena.

Idrett

Idrett og friluftsliv og annen frivillighet gir positive opplevelser og bidrar til å forbedre folkehelsen. Vi ønsker et bredt idretts- og aktivitetstilbud som sikrer plass til bevegelse og mulighet for engasjement, samt fremmer helse og gode vaner.

Ringerike Høyre vil:

- Videreføre bygging, drift og vedlikehold av idrettsanlegg i samarbeid med privat/offentlig samarbeid.
- Støtte idrettslag og foreninger økonomisk, spesielt i arbeidet med barn og unge
- Støtte prosjekter som bidrar til at funksjonshemmede skal få ta del i idrettsaktiviteter
- Oppmuntre til at flerkulturelle engasjerer seg aktivt i idrettsmiljøet
- Ha nulltoleranse for mobbing og trakassering i idrett og i fritidsaktiviteter i kommunal regi.

Friluftsliv

Vi vil verne om Ringerikes unike miljø og natur, og ta vare på de spesielle kvaliteter dette gir.

Ringerike Høyre vil:

- Tilrettelegge for et aktivt friluftsliv
- Arbeide for å bedre brukervennligheten av friluftsområder og parker
- Sørge for støtte til organisasjoners merking av turstier og preparering av skiløyper
- Arbeide for å utvikle bynære friluftsområder i samarbeid med grunneierne
- Arbeide for flere sammenhengende turveier/-stier
- Tilrettelegge for økt hyttebygging
- Legge til rette for at flere deltar i friluftslivs-aktiviteter, i samarbeid med idrettslag og andre frivillige organisasjoner.

Byen og tettstedene.

Ringerike kommune er en stor kommune med livskraftige grendesentra og Hønefoss som regionhovedstad. Vi ønsker, og vil legge til rette for, at Hønefoss sentrum skal bli en mer «levende» by. Den tradisjonelle handelen overtas i stor grad av andre aktører, og byers attraktivitet vil i større grad avgjøres av hvilke opplevelser folk får ved å oppholde seg i sentrum. Samtidig skal det naturligvis være attraktivt å bo der, samt drive service og handel.

Ringerike Høyre vil:

- Utvikle samarbeidet mellom kommunen, kulturaktører, gårdeiere, grunneiere, handels – og servicenæringen og deres foreninger slik at byen blir mer attraktiv
- Utvikle byen basert på fortetting innenfra og utover samt langs kollektivakser.
- Sammen med lokalbefolkningen bidra til videreutviklingen av trygge og livskraftige lokalsamfunn.
- Vedta reguleringsplan for E-16 Vågård-Eggemoen og dermed ha mulighet for å komme med i NTP i 2021.
- Jobbe for at arbeide med Ringeriksbanen og ny E16 starter i 2021. Ny E16 er særlig viktig for næringslivet.
- Legge til rette for løsninger som gir forutsigbarhet for hus- og tomteeiere i områder som omfattes av kommunedelplaner og reguleringsplaner.
- Være en pådriver for «Byveksttale» i Hønefoss.
- Legge til rette for økt bruk av sykkel som transportmiddel gjennom å sikre et helhetlig sykkelveinett med hyppig vinterbrøyting.
- Jobbe for å etablere sykkelparkering ved kollektivknutepunkter og skoler.
- Åpne opp for balansert bruk av Petersøya, vurdere annen utnyttelse enn som rent friområde.

Boligbygging

Ringerike Høyre vil legge til rette for økt boligbygging. Muligheten for å bosette seg i kommunen er avgjørende for å kunne rekruttere og beholde godt kvalifiserte medarbeidere og gode bomiljøer. Fremtidig boligbygging i Hønefoss må særlig være styrt av den infrastruktur (veiløsninger) som besluttes for byen og av eksisterende kvartalsstruktur.

Ringerike Høyre vil:

- At ny boligbygging skal oppfylle målene om å utvikle Hønefoss som en tett, urban og mangfoldig by langs elvene
- Legge til rette for økt boligbygging nær sentrum av Hønefoss for å kunne ta hånd om forventet og ønsket befolkningsvekst frem mot 2030
- Skape et bredt botilbud som gjør Hønefoss til et attraktivt bosted for ulike aldersgrupper og for folk flest.
- Gi muligheter for utvikling og boligbygging for å styrke tettstedene Sokna, Tyrstrand, Nes i Ådal, og Hallingby. Utviklingen syd for Hønefoss, inkludert Åsa følges opp i det videre planarbeidet.
- At eiendomsskatten ikke skal øke mer enn prisveksten.
- At kommunens eiendomsforvaltning skal organiseres slik at kommunen blir en sentral aktør i utviklingen av Ringerike og Hønefoss.